

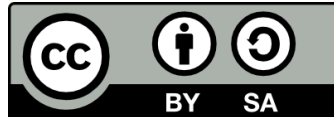
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Συνταγματικό Δίκαιο **Ασκήσεις**

Λίνα Παπαδοπούλου
Νομική Α.Π.Θ.

Άδειες Χρήσης

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons. Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα. Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα

Άδειες Χρήσης.....	2
Χρηματοδότηση.....	2
Ενότητα 1η: Κράτος-Κυριαρχία	4
Ενότητα 2η: Συνταγματισμός	4
Ενότητα 3η: Τι είναι το Σύνταγμα;	4
Ενότητα 4η: Συνταγματικές διατάξεις και κανόνες – Θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές – Τα όργανα του Κράτους.....	5
Ενότητα 5η: Δημοκρατία – Αρχή της λαϊκής κυριαρχίας	5
Ενότητα 6η: Αντιπροσωπευτική αρχή – Εκλογικό σώμα - Δημοψήφισμα	5
Ενότητα 7η: Αρχές της ψήφου και της ψηφοφορίας – Το εκλογικό σύστημα – Η αρχή του πολυκομματισμού.....	6
Ενότητα 8η: Η Βουλή	6
Ενότητα 9η: Οι βουλευτές (παθητικό εκλογικό δικαίωμα – κωλύματα και ασυμβίβαστα – νομική θέση)	6
Ενότητα 10η: Κοινοβουλευτική αρχή.....	7
Ενότητα 11η: Αρχή δεδηλωμένης – Διορισμός Πρωθυπουργού	7
Ενότητα 12η: Η υπουργική ευθύνη	8
Ενότητα 13η: Απαλλαγή της κυβέρνησης από τα καθήκοντά της – Η διάλυση της Βουλής.....	8
Ενότητα 14η: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας	8

Ενότητα 1η: Κράτος-Κυριαρχία

- Αναφέρατε τις διαφορετικές έννοιες που μπορεί να προσλάβει ο όρος 'κράτος'. Αναπτύξτε σύντομα μία από αυτές.
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 8 (Ενότητα 1^η).
- Ποιος είναι ο κοινά αποδεκτός ορισμός του όρου 'κράτους' και ποια στοιχεία περιλαμβάνει;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 25 (Ενότητα 1^η).
- Ποια τα διακριτικά γνωρίσματα της 'εσωτερικής κυριαρχίας'; Σύντομη ανάπτυξη καθενός.
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 39-42 (Ενότητα 1^η).

Ενότητα 2η: Συνταγματισμός

- Ποιες υπήρξαν οι κινητήριες δυνάμεις του συνταγματισμού στη νεωτερικότητα;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 13-15 (Ενότητα 2η).
- Ποιες οι ιστορικές φάσεις από τις οποίες πέρασε ο συνταγματισμός;
 - Φιλεύθερος, δημοκρατικός, κοινωνικός συνταγματισμός. Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 18-20 (Ενότητα 2^η).
- Ποια είναι τα γνωρίσματα του συνταγματικού κράτους;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 21 (Ενότητα 2^η).

Ενότητα 3η: Τι είναι το Σύνταγμα;

- Ποια η πολιτειακή πρόσληψη της έννοιας Σύνταγμα;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 7-11 (Ενότητα 3^η).
- Ποιες οι νομικές σημασίες του όρου Σύνταγμα;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 16-19 (Ενότητα 3^η).
- Αναφέρατε τις κυριότερες λειτουργίες που επιτελεί το Σύνταγμα και αναπτύξτε σύντομα, αλλά περιεκτικά, δύο από αυτές.
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 22 (Ενότητα 3^η).

Ενότητα 4η: Συνταγματικές διατάξεις και κανόνες – Θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές – Τα όργανα του Κράτους

- Ποιες οι διακρίσεις μεταξύ συνταγματικών διατάξεων και συνταγματικών κανόνων;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 9 (Ενότητα 4^η).
- Ποια η σημασία και ποιες οι μεθοδολογικές συνέπειες της επιλογής μεταξύ των όρων «οργανωτικές βάσεις του κράτους ή του πολιτεύματος» και «θεμελιωδών αρχών του Συντάγματος»; Αναφερατε τις κυριότερες διακρίσεις μεταξύ των «θεμελιωδών συνταγματικών αρχών».
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 13, 14, 21 (Ενότητα 4^η).
- Ποιος ο σύγχρονος ορισμός της έννοιας «κρατικό όργανο» και ποιες οι κυριότερες διακρίσεις των «κρατικών οργάνων»;
 - Βλ. ορισμό Κ. Χρυσόγονου σε διαφάνεια 24, καθώς επίσης και διαφάνειες 26-27 (Ενότητα 4^η).

Ενότητα 5η: Δημοκρατία – Αρχή της λαϊκής κυριαρχίας

- Ποια η λειτουργία του άρθρου 1 παρ. 1 Συντ. και ποια τα κρίσιμα εννοιολογικά στοιχεία της δημοκρατικής αρχής;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 12 και 14 (Ενότητα 5^η).
- Είναι διακριτές οι έννοιες «λαός» και «έθνος» στο άρθρο 1 παρ. 3 Σύντ.;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 21-26 (Ενότητα 5^η).
- Ποια η έννοια του Συντάγματος στο άρθρο 120 παρ. 4 Συντ.;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 29-30 (Ενότητα 5^η).

Ενότητα 6η: Αντιπροσωπευτική αρχή – Εκλογικό σώμα - Δημοψήφισμα

- Ποια τα στοιχεία της αντιπροσωπευτικής αρχής; Πώς συνδέονται με την ελεύθερη εντολή; Πώς αποτυπώνονται τα στοιχεία αυτά στο ελληνικό Σύνταγμα;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 17-20 (Ενότητα 6^η).
- Ποιες οι αρμοδιότητες του εκλογικού σώματος;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 23 (Ενότητα 6^η).

- Ποια είδη δημοψηφίσματος προβλέπει το ελληνικό Σύνταγμα και ποιες οι συνέπειες του καθενός;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 28-30 (Ενότητα 6^η).

Ενότητα 7η: Αρχές της ψήφου και της ψηφοφορίας – Το εκλογικό σύστημα – Η αρχή του πολυκομματισμού

- Ποιο το συνταγματικό θεμέλιο και ποιο το περιεχόμενο της αρχής της ισότητας της ψήφου;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 18-19 (Ενότητα 7^η).
- Ποιο το ισχύον ελληνικό εκλογικό σύστημα;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 22 και 24 (Ενότητα 7^η).
- Ποια τα βασικά εννοιολογικά στοιχεία του κομματικού θεσμού; Η δημοκρατική εσωκομματική οργάνωση περιλαμβάνεται σε αυτά;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 28 και 31 (Ενότητα 7^η).

Ενότητα 8η: Η Βουλή

- Ποιες οι νομοθετικές αρμοδιότητες της Βουλής;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 8-10 (Ενότητα 8^η).
- Ποια τα μέσα κοινοβουλευτικού ελέγχου; Ποιο θεωρείται το ηπιότερο και ποιο το εντονότερο;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 12-15 (Ενότητα 8^η). Ηπιότερο μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου θεωρούνται οι αναφορές και πιο έντονο και ισχυρό η πρόταση μομφής κατά της κυβέρνησης συνολικά ή κατά συγκεκριμένου μέλους της.
- Ποια είδη βουλευτικών συνόδων προβλέπει το ισχύον Σύνταγμα; Σύντομη ανάπτυξη και αναφορά παραδειγμάτων.
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 22-24 (Ενότητα 8^η).

Ενότητα 9η: Οι βουλευτές (παθητικό εκλογικό δικαίωμα – κωλύματα και ασυμβίβαστα – νομική θέση)

- Ποια τα θετικά προσόντα εκλογιμότητας στο αξίωμα του βουλευτή;

- Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 7-9 (Ενότητα 9^η).
- Ποια η διαφορά μεταξύ κωλυμάτων και ασυμβιβάστων και ποια η *ratio* θέσπισης καθενός στο ισχύον ελληνικό Σύνταγμα;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 10, 15-19, 21 (Ενότητα 9^η).
- Ποιες μορφές βουλευτικής ασυλίας προβλέπει το ισχύον ελληνικό Σύνταγμα; Ποια η *ratio* θέσπισης του ακαταδιώκτου στο ισχύον ελληνικό Σύνταγμα; Πώς φωτίζεται η ερμηνεία του άρθρου 62 Συντ. μέσα από το πρίσμα της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου(ΕΔΔΑ);
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 25-29 (Ενότητα 9^η).

Ενότητα 10η: Κοινοβουλευτική αρχή

- Ποια η έννοια της κοινοβουλευτικής αρχής και πώς αποτυπώνεται στο ισχύον ελληνικό Σύνταγμα;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 6 και 8 (Ενότητα 10^η).
- Ποιες οι τρεις εκφάνσεις της κοινοβουλευτικής αρχής στο ισχύον ελληνικό Σύνταγμα;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 9 (Ενότητα 10^η).
- Πότε υποχρεούται να ζητήσει η νεοεκλεγείσα κυβέρνηση ψήφο εμπιστοσύνης από την Βουλή; Η ψήφος εμπιστοσύνης δύνεται άπαξ;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 10, 12, 13 (Ενότητα 10^η).

Ενότητα 11η: Αρχή δεδηλωμένης – Διορισμός Πρωθυπουργού

- Πώς τυποποιείται η αρχή της δεδηλωμένης στο ισχύον ελληνικό Σύνταγμα και τί συνεπάγεται για τις σχέσεις Βουλής και Κυβέρνησης και Προέδρου της Δημοκρατίας (ΠτΔ) και Κυβέρνησης;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 8-10 (Ενότητα 11^η).
- Ποια η διαφορά μεταξύ εκλογικής κυβέρνησης και υπηρεσιακής εκλογικής κυβέρνησης;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 19-20 (Ενότητα 11^η).
- Ποιες διαφορετικές συνέπειες επάγεται η αντικατάσταση Πρωθυπουργού μονοκομματικής κυβέρνησης από την αντικατάσταση Πρωθυπουργού συμμαχικής κυβέρνησης;

- Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 25-26 (Ενότητα 11^η).

Ενότητα 12η: Η υπουργική ευθύνη

- Ποιες οι διακρίσεις της κοινοβουλευτικής (πολιτικής) ευθύνης των μελών της κυβέρνησης;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 10 (Ενότητα 12^η).
- Που εντοπίζεται η εξαιρετική ποινική μεταχείριση των μελών του κυβέρνησης;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 15 (Ενότητα 12^η).
- Τί προβλέπει το άρθρο 86 Συντ. και η εκτελεστική αυτού νομοθεσία για την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία των τελεσθέντων από μέλη της κυβέρνησης εγκλημάτων;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 19 (Ενότητα 12^η).

Ενότητα 13η: Απαλλαγή της κυβέρνησης από τα καθήκοντά της – Η διάλυση της Βουλής

- Ποιες οι διαφορετικές συνέπειες μεταξύ της παραίτησης κυβέρνησης που είχε την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών στη Βουλή από την παραίτηση κυβέρνησης συνασπισμού κομμάτων;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 9-11 (Ενότητα 13^η).
- Τί γνωρίζετε για τη διάλυση της Βουλής με προεδρική πρωτοβουλία; Πρόκειται για δέσμια αρμοδιότητα του ΠτΔ;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνεια 19 (Ενότητα 13^η).
- Ποιες οι διακρίσεις της διάλυσης της Βουλής με πρωτοβουλία της κυβέρνησης; Ποιες οι συνέπειες έκαστης;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 21-23 (Ενότητα 13^η).

Ενότητα 14η: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

- Ποιο το νόημα του όρου «ρυθμιστής του πολιτεύματος» πριν και μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 1986;
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 7-8 (Ενότητα 14^η).
- Τί γνωρίζετε για τον κανόνα της προσυπογραφής και την εξαίρεσή του;

- Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 20-21 (Ενότητα 14^η).
- Ποιες οι ρυθμιστικές αρμοδιότητες του ΠτΔ; Ποια άλλες κατηγορίες αρμοδιοτήτων του γνωρίζετε; Αναφέρατε ένα παράδειγμα για κάθε κατηγορία.
 - Βλ. απάντηση σε διαφάνειες 24, 19, 25-27 (Ενότητα 14^η).